

Organizacija zdravstvene službe

PATRONAŽNA SLUŽBA V OSNUTKU NOVEGA ZAKONA O ZDRAVSTVU

Sistemski zvezni splošni zakon o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva prebivalstva (Ur. l. SFRJ, št. 20/69) daje splošna načela za republiško zakonodajo o ureditvi zdravstvenega varstva za vse — zavarovano in zdravstveno nezavarovano prebivalstvo. Pri tem določa obvezne oblike vsem občanom zagotovljenega zdravstvenega varstva; obseg posameznih obveznih oblik zdravstvenega varstva in določitev natančnejših meril za izvajanje tega varstva pa prepušča zakonu. Na podlagi takih sistemskih, povsem novih rešitev je bil pripravljen in poslan v javno obravnavo osnutek republiškega zakona o zdravstvu. Ta osnutek zakona predvideva v skladu z našimi potrebami in možnostmi obvezne oblike občanom SR Slovenije zagotovljenega zdravstvenega varstva, njihov obseg in natančnejša merila za njegovo izvajanje.

Po osnutku zakona so občanom SR Slovenije zagotovljene v breme družbe tele obvezne oblike zdravstvenega varstva:

1. odkrivanje, preprečevanje, zatiranje in zdravljenje tuberkuloze, veneričnih in drugih nalezljivih bolezni, za katere velja po zakonu obveznost prijave;

2. nega in zdravljenje tistih duševnih bolnikov, ki utegnejo zaradi narave ali stanja bolezni spraviti v nevarnost svoje življenje in življenje drugih ljudi ali poškodovati materialne dobrine okolice;

3. zdravstveno varstvo žena v zvezi z nosečnostjo, porodom, materinstvom in kontracepcijo;

4. popolno zdravstveno varstvo novorojenčkov, dojenčkov in predšolskih otrok;

5. zdravstveno varstvo šolskih otrok, šolske mladine in druge mladine do dopolnjenega 15. oziroma 18. leta starosti ter zdravstveno varstvo rednih študentov do 27. leta starosti;

6. aktivnost za zgodnje odkrivanje malignih obolenj in sladkorne bolezni ter njihovo zdravljenje;

7. aktivnost za organizirano zdravstveno vzgojo prebivalstva.

Iz osnutka republiškega zakona o zdravstvu se pri določanju obsega in natančnejših meril pravkar omenjenih obveznih oblik zdravstvenega varstva vidi, da bo primerno upoštevana tudi patronažna služba. Po osnutku tega zakona so predvideni:

1. najmanj po dva patronažna obiska na leto na domu družine s tuberkuloznimi bolniki;

2. poprečno po dva patronažna obiska na leto pri spolnih bolnikih;

3. patronažna služba na domu trahomskega bolnika (brez navedbe števila obiskov, ker je ta služba zamišljena pri trahomskih bolnikih na trahomskem območju tudi kot zdravljenje na domu);

4. patronažna (ali socialna) služba pri duševnih bolnikih, ki se zdravijo v bolnišnici ali zunaj nje. Število obiskov zakon ne omenja, ker bo glede tega verjetno odločilna zdravnikova strokovna presoja;

5. poprečno po eden do dva obiska babice oziroma patronažne medicinske sestre na domu nosečnice (število obiskov je razmeroma majhno, vendar pa je treba pri tem upoštevati, da je predvidenih pet zdravniških pregledov nosečnice in da zato ni potrebno več patronažnih obiskov);

6. patronažni obisk v zvezi s prošnjo za prekinitev nosečnosti;

7. najmanj trije patronažni obiski pri otrocih v prvem letu starosti;

8. patronažni obiski pri malih in predšolskih otrocih;

9. patronažna služba za šolske otroke in mladino po odredbi zdravnika v posebno utemeljenih primerih.

10. patronažna služba pri rakavih bolnikih, če so tega potrebni;

11. patronažna služba pri sladkornih bolnikih, ki se zdravijo zunaj bolnišnice. (Ta služba se praktično doslej sploh ni opravljala.)

Tako pravi o patronažni službi osnutek zakona! Četudi ne vemo še, kaj bo od tega ostalo v sprejetem zakonu, pa lahko rečemo, da je patronažna služba lepo zastopana v obveznih oblikah zdravstvenega varstva, in to celo na nekaterih področjih, kjer se je doslej izvajala prav malo ali nič.

S tem, da je patronažna služba zajeta v obveznih oblikah zdravstvenega varstva, zagotovljenega vsem občanom v SR Sloveniji, je po našem mnenju rešeno tudi vprašanje glede financiranja te službe in bo odpadel tolikokrat navajani razlog, da ta služba nazaduje zaradi neurejenega financiranja.

Pst

DELOVNI OSNUTEK ZAKONA O ZDRAVSTVU IN DELOVNI OSNUTEK ZAKONA O ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU (Gradivo za glavno razpravo.)

Delovna skupina za proučitev sistema zdravstvenega in invalidsko-pokojniškega zavarovanja je dala v razpravo delovna osnutka zakona o zdravstvu in zakona o zdravstvenem zavarovanju. Delovna osnutka temeljita na splošnih zakonih, ki jih je letos meseca aprila sprejela Zvezna skupščina.

Osnutek zakona o zdravstvu ureja zdravstveno varstvo občanov, organizacijo zdravstvene službe, določila o zdravstvenih delavcih in o dejavnosti zdravstvenih zavodov. Nadalje določa obvezne oblike zdravstvenega varstva, ki so zagotovljene vsem občanom v SR Sloveniji, in ureja še druga zadevna vprašanja.

Osnutek zakona o zdravstvenem zavarovanju pa je izdelan na načelni predpostavki, da je urejanje zdravstvenega zavarovanja samoupravna pravica in dolžnost zavarovancev. Zavarovanci naj sami v svojih skupnostih zdravstvenega zavarovanja določajo pravice zase in za svoje družinske člane. Pri tem so pa dolžni upoštevati osnove, ki so bistvene in značilne za sam sistem, ter izhodišča, ki jih uveljavlja republiški zakon z načeli splošnega zakona o zdravstvenem zavarovanju.

K razpravi o navedenih osnutkih zakonov je vabljen tudi Zveza društev medicinskih sester Slovenije. Tako ima naše članstvo možnost, da s svojimi pripombami in predlogi opozori predvsem na vse tiste probleme, s katerimi se srečujejo medicinske sestre in ki še posebej vplivajo na njihovo poklicno delo.

S tem namenom so društva medicinskih sester dobila določeno število izvodov »Delovnega osnutka zakona o zdravstvu in zdravstvenem zavarovanju«, h kateremu pričakujemo živo besedo iz vseh delovnih področij v zdravstveni službi.

N. J.